

کوثر شناسی

جهه‌الاسلام سید محمد رضا پاچایی

☑ حشت نکته پیرامون سوره کوثر کوثرشناختی

انا اعطیناک الکوثر * فصل لریک و انحر۱

سال سوم بعثت جبرائیل با خیل ملائک پانزدهمین سوره را از جانب حضرت حق برپیامبر خاتم(ص) نازل می‌کند.^۲ سوره‌ای که دو بار بروجود نازنین پیامبر اسلام(ص) نازل گشت (یک بار در مکه و یک بار در مدینه)^۳ و در مصحف کریم به عنوان یکصد و هشتاد و هشت سوره قرآن در جزء سی ام بعد از سوره ماعون قرار گرفته است^۴ و برآئیم تا از دیدگاه وحی و مفسرین واقعی وحی (فرزندان کوثر) شناختی از این سوره مبارکه را به خوانندگان ارائه نماییم.

۱) کوثرشناختی - نداهای کوثر:

... و ندای ملکوتی از عرش برین آمد که‌ای رسول(ص) ما تو را خیر کثیر بخشیده‌ایم. و نسیم دلداری با آرامش خاص پیامبر رحمت(ص) را نوازش داد که غمگین مباش تو را گهر گران بهائی دادیم که چشممه هستی است.

آنگاه که زخم زبان دشمنان اوج می‌گرفت تا مسخره‌وار پیامبر رحمت را ابتر بخوانند. آوای وحیانی «انا اعطیناک الکوثر» برمی‌خواست و روزگار شکوفائی و سرسیزی شجره طیبه کوثر را ندا می‌داد.

هر گاه سختی‌ها و مشکلات راه، آزارها و اذیت‌ها و وسوسه‌های دشمنان، روحیه مسلمانان را ضعیف و آنها را در پیشبرد راه سست و مردد می‌کرد.

سرود رحمانی «انا اعطیناک الکوثر» قرائت می‌شد تا پیامبر(ص) و راه او را تصدیق کند و جوانه امید به رشد و کمال و بهروزی را در دل‌های مؤمنان شکفت سازد.

آنگاه که ناراحتی رسول(ص) را از رویای حکومت هزار ماهه بوزینگان بسی امیه دیدزمزمه دلنشیں «انا اعطیناک الکوثر» آمد و فرمود ما به تو کوثری بخشیدیم؛ که به تعبیر معصوم^۵ عین لیله‌القدر است که لیله‌القدر خیر من الف شهر.

۱) کوثرشناسی - بی‌همتائی کوثر:

کوچکترین سوره قرآن که سه آیه، ده کلمه و چهل و سه حرف دارد و حدوداً یک سطر از قرآن را به خود اختصاص داده است، با این حال سوره‌ای است که با آن نیز تحدی عصورت گرفته است. حال سخن این است که مگر این سوره چه چیزی دارد که به آن ویژگی خاص بخشیده و آوردن نظری برای آن را ناممکن ساخته است؟ آنچه همه مفسران، محققان و قرآن‌پژوهان در رابطه با سوره کوثر فهمیده‌اند این است که کلمات، اعم از اسم و فعل‌هایی که در این سوره به کار رفته‌اند، هیچ یک، در هیچ جای قرآن به این صورت به کار نرفته است، به عبارت دیگر، تمامی اسم‌ها و فعل‌های این سوره، در تمامی قرآن منحصر به فرد است (اعطیناک)، (الکوثر)، (فصل)، (وانحر)، (شانثک) و (الابترا) همه الفاظی هستند که تنها در این سوره به کار رفته‌اند. حتی لفظ (ربک) که در قرآن ۲۴۲ مرتبه به کار رفته است در سوره کوثر به صورت (الربک) آمده و انحصاری بودن کلمات این سوره، خود نشانه بی‌همتائی کوثر می‌باشد.

۲) کوثرشناسی - قرائت کوثر:

فرزند کوثر

... امام ششم حضرت جعفر بن محمد صادق (صلوات الله عليه) در خصوص توجه و مداومت در قرائت سوره مبارکه (کوثر) در نماز‌های فریضه و نافله فرموده‌اند: «هر کس سوره انا اعطیناک الکوثر را در نماز‌های واجب و مستحبی بسیار بخواند خادر روز قیامت او را از حوض کوثر به دست ساقی کوثر حضرت علی بن ابی طالب(ع) سیراب کند، و اولرا در زیر درخت طوبی در حوار حضرت رسول اکرم(ص) مسکن دهد». ^۷

کسی که سوره کوثر را قرائت کند، خداوند به عدد هر قربانی که بندگانش در روز عین قربان انجام می‌دهند پاداش به او اعطا می‌کند و اگر کسی دو رکعت نماز به نیت اینکه خداوند کوثر آفرین، او را غنی و توانگر سازد در روز چهارشنبه بخواند و مستمر چهل مرتبه سوره کوثر را قرائت نماید خداوند او را به غنا و توانگری برساند.^۸

۴) کوثرشناسی - محبت کوثر :

... امام علی بن ابی طالب(ع) به عنوان ساقی کوثر شناخته شد و حوض کوثر همان حوضی است که شجره طبیه محمد و آل محمد(صلی الله علیه و آله و سلم) که شجره‌ای خدایی است، از آن سیراب می‌شود و ساقی حوض، شاخ و برگ‌های شجره طبیه که همان دوستان و دوستداران محمد و آل محمد(صلی الله علیه و آله و سلم) هستند را سیراب می‌کند و همه از آب کوثر می‌خورند. آب کوثر محبت محمد و آل محمد(صلی الله علیه و آله و سلم) است. این آب انسان‌ها را پاک، مذهب و مزکی می‌کند، و مؤمن هر چه از آب کوثر بخورد زیباتر و نورانی ترمی شود. اگر ساقی کوثر یک جام بریزد همه اهل یک مملکت مست می‌شوند، یک قطره آن یک مملکت را زنده می‌کند.^۹

۵) کوثرشناسی - مواهب کوثر :

و پیامبر رحمت محمد مصطفی(صلی الله علیه و آله و سلم) به عنوان صاحب کوثرشناخته شد و مصدق عینی کوثر وجود طبیه ظاهره، زهرای مرضیه، سلام الله علیها شد، که کفو معصوم(ع)، و مادر یازده امام معصوم(علیهم السلام) گردید تا موهبتی که آثارش بالاتر از امر نبوت پیامبر خاتم(صلی الله علیه و آله و سلم) است بـه وجود آید و آن موهبت ولایت و امامت معصومین (علیهم السلام) بود که اثرش از آثار اصل نبوت، بالاتر و استمراربخش برکات نبوت محمدی گردید.^{۱۰}

۶) کوثرشناسی - معنویت کوثر :

کوثر خیر کثیری که دائم دارد افزایش پیدا می‌کند. خورشید معنویت کوثر و انوار در خشان آن نور افشاـن می‌کند و هزاران فرشته مقرب خدا به او سلام و تهنيـت می‌گویند و حقایق را به او ارائه می‌دهند و با او حدیث می‌کنند و حرف می‌زنند. این مقام معنوی و میزان وسیع و قله رفیع اسوه همه انسان هاست. و هر کس که پیام آن معنویت را به نحوی پیش ببرد و نشر دهد جزء همان کوثر است یعنی جزو قطرات همین کوثری است، که دارد بزر سر و روی مردم می‌ریزد و نازل می‌شود و تا امروز تابان و درخشندـه بوده و باز هم ادامه خواهد داشت.^{۱۱}

۷) کوثرشناسی - جرکات کوثر :

سیره و مرام کوثر سرمشق فرزندان معنوی کوثر گردیده و این سیره حضور خود را همواره در نسل‌ها و عصره‌انشان داده و می‌دهد.

ترسـیم مقاوـمت عظیـم و گـستـرـده مـیـلـیـونـهـاـشـیـفـتـهـ خـدـمـتـ وـ اـیـثـارـ وـ شـهـادـتـ درـ اـینـ کـشـورـ صـاحـبـ الزـمانـ اـرـوـاحـنـاـ فـدـاهـ اـزـ قـدرـتـ قـلـمـهـاـ وـ بـیـانـهـاـ خـارـجـ استـ وـ سـخـنـ اـزـ حـمـاسـهـهاـ وـ رـشـادـتـهـاـ وـ بـرـکـاتـ فـرـزـنـدـانـ معـنـوـیـ کـوـثرـ،ـ حـضـرـتـ فـاطـمـهـ زـهـرـاـ سـلامـ اللهـ عـلـیـهاـ خـارـجـ اـزـ توـانـ.ـ وـ لـیـ بـایـدـ اـذـعـانـ کـرـدـ کـهـ هـمـهـ اـینـهـاـ اـزـ هـنـرـ اـسـلـامـ وـ اـهـلـ بـیـتـ وـ اـزـ بـرـکـاتـ پـیـروـیـ کـوـثرـ قـرـآنـ فـاطـمـهـ زـهـرـاـسـتـ کـهـ هـمـوـارـهـ رـشـدـ فـکـرـیـ وـ مـعـرـفـتـیـ فـزـایـنـدـهـ رـاـ هـمـرـاـهـ بـاـ مـجـاهـدـاتـ خـرـدـمنـدـانـهـ وـ حـضـورـ درـ تـامـیـ صـحـتـهـهـاـیـ سـیـاسـیـ،ـ نـظـامـیـ وـ اـجـتمـاعـیـ رـاـ بـهـ فـرـزـنـدـانـ معـنـوـیـ اـشـ اـرـائـهـ دـادـهـاـستـ.^{۱۲} آـنـچـهـ بـرـکـاتـ درـ بـلـادـ مـسـلـمـیـنـ هـسـتـ اـزـ بـرـکـاتـ فـاطـمـهـ زـهـرـاـ وـ خـانـوـادـهـ اوـ (ـعـلـیـهـ السـلـامـ)ـ مـیـ باـشدـ.

۸) کوثرشناسی - رهآوردها

کوثر به پیامبر اعطا شد. کوثری طیب و ظاهر، وجود مقدس زهای معصومه، انسان‌جوانی که همه جوانان مؤمن و انقلابی باید خود را با او تطبیق دهند. چرا که همه افتخارات و کارهای بزرگ و مقامات عالی معنوی و دست‌نیافتنی آن انسان والا و آن جوان بی‌نظیر تاریخ بشر و سیده زنان عالم و همه صبرها، ایستادگی‌ها، موقع‌شناسی‌ها و کلمات پرباری که از ایشان صادر شده، همه این حوادث بزرگ، در دوران کوتاه جوانی این بزرگوار اتفاق افتاده، این عظمت را ببینید که در دوران جوانی و عمر کوتاه خود این همه مقامات معنوی را تجربه می‌کند و این همه کار بزرگ انجام می‌دهد و این همه در تاریخ تشیع و اسلام اثرمی‌گذارد و خورشید درخشانی می‌شود که تا دنیا، دنیاست، خورشید درخشان کوثر قرآن‌زهای اطهر خواهد درخشید.^{۱۲}

پی‌نوشت‌ها:

- (۱) سوره کوثر، جزء سیام قرآن
- (۲) دانستهای قرآن، اثر مصطفی اسرا
- (۳) تفسیر المیزان علامه طباطبائی، اثر مصطفی اسرا
- (۴) دانستهای قرآن، اثر مصطفی اسرا
- (۵) حدیث معروف حضرت امام صادق(ع) که (فاطمه زهرا همچون لیله القدر است). (فرهنگ فاطمیه)
- (۶) تحدي اشاره به آیه ۲۳ سوره بقره است که خداوند فرموده است هر کس می‌تواند نظیر سوره‌های قرآن بیاورد و همگان در مقابل فریاد مبارز طلبی قرآن شکست خورده‌اند.
- (۷) بحار الانوار، ج ۹۲، باب ۱۲، ص ۳۳۸
- (۸) درمان با قرآن، ص ۱۶۷
- (۹) طوبای محبت، ص ۲۳
- (۱۰) بررسی شخصیت اهل بیت در قرآن، ص ۳۶۰
- (۱۱) کوثر نور، ص ۳۳، حدیث ولایت، ج ۳، صفحات ۱۵۷-۱۵۸
- (۱۲) کوثر نور، صفحات ۹ و ۱۰ و صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۶۱، برداشتی از سخنان حضرت امام خمینی(ره)
- (۱۳) کوثر نور، صفحات ۳۹ و ۴۰ و ۴۱

